

Književnost.

Češka književnost.

Český katalog bibliografický za rok 1895.
V Praze 1897. XXXVI + 252 str. Cena 1 gld. 50 kr.

Nepotrebno je obširno razlagati, kako dobro je za vsak narod dobro sestavljena bibliografija kot nekako statistično merilo duševnega napredka. Naši prvi literarni historiki so hoteli pred vsem zvedeti, kaj je narod že storil na literarnem polju, in tako smo dobili prve literarne zgodovine, ki so obsegale le biografije in bibliografije (pr. Šafařík, Jungman in drugi). Ko je v novejšem času tudi književnost manjših slovanskih narodov rastla živeje, ni zado-stovalo več, ozirati se samo na starejšo literaturo, ampak je bilo treba kot umnemu gospodarju zazna-menovati si vsakoletne prirastke. Tako je začela naša Matica od leta 1869. priobčevati v svojih Leto-pisih slovensko bibliografijo. Čehi, katerih slovstvo je bilo seveda vedno bogatejše od našega, izkušali so isti čas združiti v poseben list bibliografijo in kritiko (pr. „Český Obzor literární“ 1867—1868, „Věstník bibliografický“ 1869—1873). Po svoji ideji važno podjetje je bil „Slovanský katalog bibliogra-fický“, katerega je izšlo pet letnikov (1877—1881) v zalogi društva češko-slovanskih knjižarskih računo-vodcev (Spolek č. slov. knihkupeckých účetních). Pri-znavala se je sicer važnost in potreba vseslovanske bibliografije, ali potrebne podpore ni našlo zaslužno podjetje pri nobenem slovanskem narodu in je mo-ralo, kakor prejšnji jednaki poskusi, prenehati leta 1882. z veliko gmotno izgubo. Šele l. 1890. je začelo isto društvo, zlasti s podporo novoustanovljene češke Akademije, izdajati iznova bibliografijo z imeno-vanim naslovom. Omejiti se je moralo na češko in slovaško literaturo, ki je med tem časom neprimerno narastla. Za to delo je bilo društvo odlikovano na obeh čeških razstavah, ali dasi so se gmotne raz-mere nekoliko zboljšale, javlja nam uredništvo, da je to žalibože predposlednji zvezek njegovega pod-jetja. Upati in želeti je, da se najde druga pot za to neobhodno potrebno narodno delo, ki naj bi se še razširilo in podajalo natančno sliko češkega naroda na polju njihove prosvete.

Oglejmo si nekoliko vsebino našega letnika! V znanstvenem pregledu (str. IX—XXXVI) so našeta dela po svoji stroki podobno Peruškovi razdelitvi v Letopisu Slov. Matice, ali le na kratko, brez po-polnih naslovov. Vseh predelov je 21. V isto toliko delov so razdeljene muzikalije. Iz teh kratkih na-slovov se dobi hiter pregled, koliko del se je izdalo v kateri stroki. Popolni naslovi pa se najdejo v drugem delu, kjer se naštevajo dela v abecednem

redu in sicer posebej v knjigi, brošure in umetniški predmeti (str. 1—154), časopisi (154—227) in muzika-lije (227—252).

Navedem naj tu nekaj statističnih podatkov iz uvoda. Mislilo bi se lahko, da pri silni literarni pro-dukciji statistično število vedno raste, toda v res-nici ni tako. Zakaj primerimo li leto 1895. s prejš-njimi, vidimo, da je zaostalo ne samo za prejšnjim letom, nego je sploh najslabše v zadnjem petletju. Skupno število l. 1895. izdanih literarnih spisov je bilo 1439 proti 1630 iz l. 1894., 1498 iz l. 1893., 1517 iz l. 1892. Nazadovale po številu so zlasti te-le stroke: del iz pravnega in državnega znanstva 53 (proti 90 iz l. 1894.), prirodopisnih 80 (93), spisov za mladino 117 (199), del iz literarne zgodovine 53 (73), iz obrta 43 (91), leposlovje 300 (363), filozofija 15 (24), vzgoje-slovje 24 (41), gospodarstvo 47 (57). Nasproti pa kažejo večje število: bogoslovje 103 (proti 69 leta 1894), medicina 59 (52), gledališče 100 (84), zlasti velik je prirastek literature za prosti narod 145 (58).

Muzikalij je izšlo l. 1895. vsega skup 382, leta 1892. 419, l. 1893. 331, l. 1894. 382.

Vseh časopisov češko-slov. je izhajalo isto leto 547 z 80 prilogami, poleg tega pa še raznih manjših, uradnih listov in drugih, za katere ni mogel zvedeti urednik, tako da se sme računati skupno 630 časo-pisov. Izmed teh je bilo 17 dnevnikov (5 v Ameriki), 28 zabavnih, 16 znanstvenih, 7 literarnih, 10 ženskih. V Ameriki je izhajalo 57 listov, šest na Spodnjem Avstrijskem, dva na Nemškem.

Skupno število vse literarne produkcije za leta 1895. je bilo 2451, pri čemer je bila dobra četrtina časništva.

Umeva se, da se iz samega števila ne dá skle-pati na dobroto kakega slovstva, da je mnogo na-štetih publikacij brez posebne vrednosti, vendar se istotako sme trditi, da je tudi takih del precēj, ki pričajo o velikem napredku češkega naroda in nje-govem prizadevanju, ne zaostati v kulturi za dru-gimi, večjimi narodi.

J. Komljanec.

Ruska književnost.

Istočniki dlja istorii slavjanskoj filologii.
Tom. II. Novyja pis'ma Dobrov'skago, Kopitarja i drugih jugozapadnyh Slavjan. Trud ord. akad. I. V. Jagiča. Sanktpeterburg 1897. III + CII + 928 str. Cena 2 rublja 50 kop.

Že l. 1885. je izšla pri isti akademiji od istega učenjaka prva knjiga virov za zgodovino slovanske filologije, namreč pisma Dobrov'skega in Kopitarja.